

MIA ÖSTRÖM

SIDAN 1

Det grå skåpet

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Elias mamma går jämt på loppis och nu har hon köpt ett gammalt skåp. Elias tycker att det är fult. Han tycker bättre om nya saker, och att spela fotboll. Mamma säger att skåpet har en historia att berätta. Och nu börjar märkliga och hemska saker hända. Skåpets historia är kanske mörkare än någon kan ana.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter, till exempel faktatexter, arbetsbeskrivningar, reklam och insändare. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 4–6)
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.

FÖRE LÄSNINGEN

Titta på bokens omslag och diskutera i klassen:

- Vilken känsla får ni av omslaget? Vad är det som gör att ni får den känslan?
- Har ni läst någon annan bok av samma författare? Vad handlade den om i så fall?
- Vad är en auktion? Har någon varit på en auktion?
- Läs inledningen (s. 3). Vad tänker ni? Vilken känsla får ni av skåpet?

EFTER LÄSNINGEN

Diskutera

Låt eleverna diskutera i grupper eller i klassen:

- Var boken som du tänkte?
- Vad gillade du bäst med boken?
- Finns det något du inte tyckte om?
- Var det något författaren borde ha gjort annorlunda?
- Är det något du undrar över som du inte har fått svar på?
- Vilken genre tycker ni att boken tillhör?
- Läs inledningen igen (s. 3). Tänker ni annorlunda nu när ni har läst boken? Eller känns det på samma sätt?

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Söndag

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vilken årstid är det?
Det är sommar.
2. Vad tänker Elias om vinden som blåste inomhus på natten?
Han tänker att det var en dröm.
3. Vad tycker mamma är konstigt med skåpet?
Hon tycker att det är konstigt att det är öppet fastän hon stängde det förut.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

4. Vad menar mamma med att skåpet har en historia?
Att det har varit med om mycket eftersom det har funnits så länge.
5. Vad menar mamma med att skåpet är värt mycket för henne?
Att det inte kostade mycket pengar, men att hon tycker mycket om det.
6. Vad tycker Elias är konstigt med skåpet?
Han tycker att det känns som om det tittar på honom.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

7. Varför tror du att Elias sätter sig och tittar på när gänget spelar?
Eget svar.

Ett nytt lås

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

8. Varför tvärstannar Elias när han kommer in i köket?
För att skåpet är öppet igen.
9. Vad är det för konstigt med skåpdörren?
Den skakar, som om det blåser inne i skåpet.
10. Vad hör Elias på kvällen när han ska sova?
Ingenting. Allt är tyst.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

11. Varför skakar Elias ben?
För att han har spelat så länge och är jättetrött. (Alt. Gänget har gjort honom nervös/orolig.)
12. Varför har Elias bilder av Zlatan, Messi och Ronaldo på väggen?
För att de är hans idoler/förebilder.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

13. Varför tror du att Elias inte vågar sluta sparka fotboll när gänget tittar på?
Eget svar.

Ester

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

14. Var hittar mamma sitt halsband?
På en hylla i det gamla skåpet.
15. Varför vill Elias inte vara ensam hemma?
Han vill inte vara ensam hemma på grund av skåpet.
16. Varför går Ester hem?
För att hon är blöt av regnet.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

17. På vilket sätt kan man säga att Elias får hjälp att våga prata med Ester?
Han tänker på sina idoler och vad han tror att de skulle säga till honom.
18. När Ester frågar om Elias vill spela blir han varm. Vad menas med det?
Att han blir glad.

Hålla andan

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

19. Hur gick mammas jobbmöte?
Bra, hon kanske får jobbet.
20. Varför vill Elias att tiden ska gå fort?
För att han längtar efter att spela fotboll med Ester igen.
21. Vad vill Elias inte göra på Gotland?
Gå på loppis eller auktion.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

22. Man kan få gåshud av att frysa, men också av andra saker. Varför får Elias gåshud av skåpet?
För att det känns obehagligt/läskigt.
23. Vad är det mamma inte fattar om fotboll?
Att Elias måste vara bra nog om han ska få vara med.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

24. Varför tror du att Elias inte vill berätta för mamma om allt konstigt med skåpet?
Eget svar.
25. Vad tycker du om gamla och begagnade saker? Vad kan vara bra med att handla på loppis?
Eget svar.

Måsen

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

26. Vart ser Elias att måsen tar vägen?
Den flyger in genom deras köksfönster.
27. Varför tror inte Elias att måsen har flugit ut igen?
Han känner det på sig.
28. Vad är det för ljud Elias hör på natten?
Någon som tuggar/äter.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

29. Vad menas med att "Elias andas ut"?
Att han slappnar av/blir lugn.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

30. Elias känner på sig vissa saker, utan att veta varför. Har du någon gång varit med om det, att du har känt på dig något? Berätta.
Eget svar.

Ingen kommer

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

31. Vad är det som låter i köket på natten?
Bara kylskåpet.
32. Varför har Elias bråttom ur sängen?
Han ska spela fotboll med Ester.
33. Varför är det så kallt i köket?
För att det kommer kyla från skåpet.
34. Varifrån kommer skåpet?
Från ett ödehus.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

35. Varför låter mamma irriterad?
För att Elias har väckt henne mitt i natten.
36. Varifrån kommer den vita fjädern som ligger i skåpet?
Från måsen.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

37. Hur gammal tror du att Elias är?
Eget svar.
38. Varför tror du att Elias blir så besviken för att Ester inte kommer?
Eget svar.

Ödehuset

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

39. Hur ser ödehuset ut?
Det är litet och skruvtigt. Väggarna är grå och omålade. Taket har rasat in.
40. Vad hände med familjen som bodde där?
De försvann spårlöst.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

41. I texten står det "Huset tittar på Elias." Vad menas med det? Varför har författaren skrivit så?
Eget svar.

Ensam

Fråga på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

42. Hur känner Elias sig när han sitter i sitt rum?
Han känner sig ensam.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

43. Talar Elias sanning när han säger till sin mamma att han inte är ledsen?
Nej, han känner sig ensam och ledsen.
44. Varför säger Zlatan, Messi och Ronaldo ingenting?
För att Elias har tappat lusten att spela fotboll.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

45. Vem tror du det är som ringer på dörren?
Eget svar.

Rösten

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

46. Varifrån har Ester fått sina pengar?
Hon har sålt gamla leksaker.
47. Varför berättar inte Elias för mamma vad han vet om skåpet och familjen i ödehuset?
Han vill att hon ska fortsätta vara glad.
48. Vad är det för röst som hörs från köket?
Den kommer inifrån skåpet.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

49. Varför fryser inte Elias längre sedan Ester kom?
För att han inte är ensam och ledsen längre.
50. Varför känner sig Elias så pigg och stark fast han har tränat i flera timmar?
För att han är glad.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

51. Hur tror du att mamman skulle reagera om Elias berättade vad han vet om skåpet? Tycker du att han borde göra det eller inte? Varför? Varför inte?
Eget svar.

Feber

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

52. Vad vill rösten att Elias ska göra?
Den vill att han ska se ut genom fönstret.
53. Vad tror Elias att Ester pratar med fotbollsgänget om?
Han tror att hon frågar om Elias får vara med på matchen.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

54. Varför lyssnar inte mamma när Elias varnar henne för skåpet?
Hon tror att han har feber och yrar.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

55. Hur kan Elias vara ensam fast mamma sitter bredvid honom? Har du någon gång upplevt något liknande?
Eget svar.
56. Hur föreställer du dig fotbollsgänget? Hur många är de? Hur gamla är de? Är det killar eller tjejer?
Eget svar.

Något är fel

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

57. Hur mår Elias när han vaknar?
Bra.
58. Varför går Elias hem?
Han går hem för att byta till fotbollskläder.
59. Vad finns i köket i stället för skåpet?
En stor skugga på väggen.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

60. Varför vill Elias inte träffa Ester?
För att han är ledsen och besviken.

Stormen

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

61. Var är skåpet?
Det står i hallen framför ytterdörren.
62. Varför ringer Elias inte efter hjälp?
För att han har slut på batteri i mobilen.
63. Hur känns vinden?
Den är iskall och stark.
64. Hur ser det ut inuti skåpet?
Där är mörkt och stort (som rymden).

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

65. Vad är det för tuggande ljud Elias hör?
Det är skåpet som äter upp allt som försvinner in i det.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

66. Vem tror du det är på andra sidan om ytterdörren?
Eget svar.

Mamma

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

67. Vad händer när ytterdörren öppnas?
Skåpet faller ner på golvet (och stormen försvinner).
68. Hur förstår de att det ska bli åska?
Himlen blir helt svart.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

69. Vad är det för smäll som hörs när de sitter i cykelskjulet?
Det är åskan. Blixten är rakt över huset och smällen är våldsamt.
70. Vad tror Elias ska hända med mamma?
Att hon ska försvinna in i skåpet.

Borta

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

71. Varför ska mamma ringa till polisen?
För att hon tror att de har haft inbrott.
72. Vad ska Elias göra innan han spelar fotboll?
Han ska åka till ödehuset.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

73. Hur tror du det känns för Elias nu när skåpet är borta?
Eget svar.
74. I texten står det att mörkret blåste bort. Eller kanske det blåste hem.
Vad menas med det?
Eget svar.

Väntar

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

75. Vad tänker Elias att skåpet gör medan det står där?
Det väntar och samlar kraft.
76. Varför vill inte gubben med hunden att Elias ska snoka vid huset?
För att det kan vara farligt med gamla hus.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

77. Hur känner sig Ester och Elias när de är vid ödehuset?
De känner sig väldigt rädda.

Elden

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

78. När cyklar Elias och Ester tillbaka till huset?
De cyklar tillbaka till huset nästa morgon.
79. Vilka olika ljud hör Elias?
Elden som knakar och knäpper, en hög smäll och röster som säger tack.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

80. Varför säger rösterna tack?
Eget svar.

Gotland

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

81. Varför vill Elias inte gå på auktion?
För att han tänker på det grå skåpet.
82. Vart är mamma och Elias på väg?
De är på väg till havet.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

83. Varför tror du att Elias aldrig berättar för sin mamma om skåpet? Inte ens efteråt.
Eget svar.

Synonymer

Förslag:

övar	tränar
tassar	smyger
skakar	darrar
puttar	stöter till, knuffar på
stirrar	glor, tittar
konstigt	egendomligt, konstigt
genast	omedelbart, meddetsamma
trasig	sönder
sval	kall, kylig